

Skoleforsikringskasser.

Af

Chr. Thorsen.

De sidste Decennier har paa Forsikringsvæsenets Omraade været Vidne til en Udvikling, som man næppe genfinder den paa noget andet af det økonomiske Livs Felter. I vore Dage bliver saa godt som enhver voksen Person tvungen til paa et eller andet Tidspunkt af sit Liv at søge Hjælp hos Forsikringsinstitutionen — endda som Regel paa flere forskellige Maader, eftersom det er hans Ejendom, hans egen Person eller hans paarørende, der trænger til Forsikringens Beskyttelse, der kan ydes ham saa vel gennem Socialforsikringen som gennem Privatforsikringen. Da saa godt som ingen i det nuværende Samfund kan undgaa at komme i Berøring med Forsikringen, er det selvfølgelig af den største Betydning saa vel rent privat- som samfundsmæssig set, at saa vidt muligt alle paa bedst mulig Maade bliver i Stand til at benytte sig af Forsikringens Hjælp i Kampen for Tilværelsen, men dette opnaas kun gennem stigende Kendskab til de forskellige Forsikringsformer, og naas selvfølgelig i des højere Grad, jo mere udbredt en saadan Kendskab bliver. I Erken-

delsen heraf har Bestræbelserne for at udbrede Oplysning om Forsikringen i den senere Tid i adskillige Lande taget stærk Fart, og man indskrænker sig nu ikke længere til ved Forsikringsvæsenets Popularisering at benytte sig af rent private Hjælpemidler eller af de højere Undervisningsanstalter, der allerede længe i større eller mindre Omfang har taget Hensyn til Forsikringsvæsenet, men man søger ogsaa at tage selve Elementarskolen til Hjælp, og det ikke alene teoretisk gennem dens Undervisning, men ogsaa rent praktisk, saaledes som det allerede i mange Aar har været Tilfældet i Frankrig med de til dette Lands Primærskoler knyttede Forsikringskasser, og saaledes som det i den nyeste Tid er bleven Skik i flere andre Lande, hvor man efter fransk Mønster har oprettet Skoleforsikringskasser.

Det var i 1881, at den bekendte franske »Mutualist« J. C. Cavé¹⁾, Dommer ved »tribunal de commerce de la Seine« og Præsident for »la société municipale de secours mutuels« i 19de Arrondissement, fik oprettet den første Skoleforsikringskasse (société de secours mutuels scolaires) og dermed fik virkeliggjort en Idé, som havde beskæftiget ham siden 1878. Hans ledende Tanke herved var den, at han vilde skaffe de mindre bemidlede Befolkningsklasser Adgang til at sikre sig en Alderdomshjælp — i Form af en garanteret Livrente — paa en økonomisk lemfældigere og tillige sikrere Maade, end det hidtil havde kunnet ske gennem de allerede da bestaaende gensidige Hjælpeforeninger for voksne, og dette skulde opnaas ved, at

¹⁾ Jfr. her og i det følgende E. Petit og E. Rochelle: La commune et la mutualité scolaire. Paris 1909.

man lod de periodiske Indbetalinger, der skulde tjene til Livrentens Erhvervelse, begynde i de tidligste Barndomsaar og ikke som hidtil i de voksnes Foreninger først i en ret fremrykket Alder — undertiden først i 30—40 Aars Alderen. Cavé vilde med andre Ord samle Skoleungdommen i gensidige Foreninger, hvis Formaal forøvrigt skulde være de samme som de for voksne bestaaende Foreninger, nemlig at yde Medlemmerne Hjælp i Sygdomstilfælde og at sikre dem en Alderdomshjælp, men det første Formaal skulde — i Modsætning til hvad der var og stadig er Tilfældet i de voksnes Foreninger — være det underordnede; Hovedvægten skulde lægges paa Sikringen af Alderdomshjælpen. I de voksnes Foreninger sluger Udgifterne til Sygehjælpen erfaringsmæssigt saa godt som samtlige ordinære Medlemsbidrag, og der bliver derfor af disse kun lidet — om overhovedet noget — tilbage til Indbetaling i det Fællesfond, der i disse Foreninger som Regel er dannet for deraf at udrede Alderdomshjælp til Medlemmerne; dette Fond faar da sine væsentligste Indtægter fra saa ujævnt flydende Kilder som Æresmedlemmernes Kontingenter, Gaver, Legater og Understøttelser af forskellig Art, og det siger sig selv, at ved en saadan Ordning kan Alderdomshjælpen i hvert Fald ikke blive nogen garanteret Livrente.

Ved de nye Ungdomsforeninger vilde man nu — og heri ligger det væsentligste tekniske Fremskridt, som betinger Foreningernes Forsikringskarakter — garantere Medlemmerne en bestemt Alderdomshjælp, hvilket skulde opnaas ved at dele Kontingenter, der skulde sættes saa lavt som til 10 Centimer ugentlig,

i to Halvdele, hvoraf den ene, der repræsenterer Gensidighedsmomentet og administreres til fælles Bedste, delvis skulde anvendes til Sygehjælpen, medens den anden, der repræsenterer den individuelle Sparsommelighed, skulde godskrives det indbetalende Medlems særlige Konto og udelukkende benyttes til Erhvervelse af en Livrente hos »caisse nationale des retraites«, den franske statsgaranterede Livrenteanstalt. Paa Sygekasseafdelingen vilde man, idet man indskrænkede Hjælpen til et Minimum, uden dog at gøre den betydningsløs, og idet man regnede med, at Børnesygdommene i Almindelighed ikke er af alvorligere Natur, kunne paaregne et Overskud, der samlet i et Fællesfond med ekstraordinære Indtægter som Gaver, Legater etc. skulde benyttes til en Forhøjelse af de Livrenter, der erhvervedes for den rent individuelt indbetalte Halvdel af det samlede Kontingent; i Fællesfondet vilde man have skabt det nødvendige Forbindelsesled mellem den kollektive og den individuelle Sparevirksomhed. Beregningen har i Tidens Løb vist sig at holde Stik; der er paa Skoleforsikringskassernes Sygehjælpsafdeling virkelig opnaaet Overskud, hvilket er noget ret ukendt i de voksnes Foreninger. Foruden de anførte økonomiske Hensyn var der selvfølgelig ogsaa pædagogiske og sociale Hensyn, der gjorde sig gældende ved Gennemførelsen af Cavés Idé; ved at drage Skolebørnene ind i den praktiske Gensidighedsbevægelse vilde man paa en langt mere effektiv Maade, end det kunde ske gennem nogle mere eller mindre tørre Foredrag i Skoletimerne, indpode Børnene Forsorgstanken og belære dem om Associationens Betydning; man vilde opdrage dem til at føle sig solidariske

med deres Kammerater og vænne dem til i Tide at tænke paa den usikre Fremtid. Ganske vist skulde Børnenes paarørende selvfølgelig udrede Kontingenterne for dem, men Børnene skulde dog selv hver Mandag medbringe det lille ugentlige Kontingent til Skolen for der at betale det til Læreren, hvis Interesse for Sagen man regnede med, og hvert Medlem af Forsikringskassen skulde have sin lille Forsikringsbog, hvori den til Livrentens Erhvervelse bestemte Kontingentdel indskreves, og gennem disse forskellige Manipulationer, ved hvilke Børnene medvirkede, og gennem Lærerens supplerende Forklaringer vilde de faa en praktisk Undervisning i Forsikringsvæsen — en Undervisning, hvis Betydning i al Almindelighed og specielt for de voksnes Foreninger ikke turde undervurderes; disse Foreninger vilde med Tiden sikkert faa en stærk Tilgang af de i Skoleforsikringskasserne til Fortrolighed med Gensidighedstanken opdragne Individuer.

Skønt den første af Cavé selv indrettede Skoleforsikringskasse havde en uventet Fremgang, gik det dog til at begynde med kun langsomt med Oprettelsen af nye Kasser, saa at der efter 15 Aars Forløb (1896) endnu kun var 10 saadanne i Funktion. Omtrent paa dette Tidspunkt kom Cavé imidlertid i Forbindelse med den indflydelsesrige »*ligue française de l'enseignement*«, hvor han fandt stærk Tilslutning til sine Idéer, og fra nu af begynder en kraftig Fremgang; Cavé selv rejste med ministeriel Understøttelse paa Agitationsturné, og i mindre end to Aar var Skoleforsikringskassernes Antal steget fra 10 til 400. Loven af 1898 om gensidige Selskaber gav Kasserne en Slags officiel Anerkendelse, og i det følgende Aar fordoblede deres

Antal (871 den $\frac{31}{3}$ 1899); samtidig var Medlemmernes Antal steget til ca. 400000. I 1900 nedsattes en Kommission, der skulde undersøge, i hvilket Omfang Skoleforsikringskassernes Medlemmer af de ældste Aargange var indtraadt i de voksnes gensidige Foreninger; man kom til det Resultat, at de ikke fandtes dér i det forventede Antal, og Grunden hertil mente man — som det senere erkendtes med Urette — at finde i de to Slags Kassers forskellige Fremgangsmaade med Hensyn til Alderdomshjælpens Erhvervelse: ved de rent individuelt holdte Indbetalinger i Forbindelse med et Fællesfond i det ene Tilfælde og ved et Fællesfond alene i det andet. I Virkeligheden er der dog her ikke nogen Hindring for en Overflyttelse af Skoleforsikringskassernes Medlemmer til de voksnes Foreninger; disse sidste vil ganske vist i Almindelighed vægre sig ved at indføre nogen Del af Medlemskontingentet paa de et bestemt garanteret Livrentekrav ydende Forsikringsbøger, der som foran nævnt bruges i Skoleforsikringskasserne, idet disse Bøger som Regel hjemler Tilbagebetaling af de til Livrentens Konstituering gjorte Indskud til Arvingerne efter det Medlem, som dør uden at have naaet den til Livrente berettigende Alder, medens de voksnes Foreninger i lignende Tilfælde ikke yder nogen Tilbagebetaling af Fællesfondets Midler, hvoraf de eventuelle Livrenter her udredes; men af den Grund er der ikke for det Medlem af en Skoleforsikringskasse, som nu paa Grund af sin Alder maa søge Optagelse i en gensidig Forening af voksne, nogen Anledning til at holde sig tilbage; gennem de Indbetalinger, han har gjort i Skoleforsikringskassen, har han erhvervet sig Ret til en vis Livrente, naar

den forudsatte Alder naas, og der er for øvrigt intet til Hinder for, at han ogsaa efter Indtrædelsen i en Forening af voksne kan vedblive med at gøre Indskud paa sin Forsikringsbog i Skoleforsikringskassen for saaledes at forhøje Livrenten, medens han for Sygehjælpens Vedkommende nu maa holde sig udelukkende til den Forening, hvori han indtræder. Vanskeligere er det med det Krav, han fra sin Medlemstid i Skoleforsikringskassen har paa dennes Fællesfond, der som allerede foran nævnt skal tjene til at forhøje de individuelt erhvervede Livrenter; ved sin Udtrædelse af Skolekassen kan han imidlertid erholde et Bevis for, at han har et saadant Krav, der staar i Forhold til det Antal Aar, han har været Medlem af Kassen, og naar da den Tid kommer, da hans personligt erhvervede garanterede Livrente bliver virksom, kan dette Bevis tjene ham som Legitimation for en eventuel Livrenteforhøjelse. Naar en hyppig Flytning finder Sted, vil der ganske vist heraf kunne opstaa ret forviklede Forhold, men den her berørte Vanskelighed bestaar ogsaa ved alle de voksnes Foreninger, hvor der jo kun er Fællesfond, og virker hæmmende paa Overgangen fra den ene til den anden af disse, er altsaa ikke nogen særlig Hindring for en Overgang fra Skolekasserne til de voksnes Foreninger. Naar man ved den nævnte Undersøgelse ikke i de voksnes Foreninger fandt Skoleforsikringskassernes tidligere Medlemmer i det forventede Antal, saa maatte Aarsagerne hertil være andre, og ved en nærmere Undersøgelse af Sagen fandt man disse andre Aarsager bl. a. i den Omstændighed, at de voksnes Foreninger som Regel ikke optager Kvinder, medens Skoleforsikringskasserne

omfatter begge Køn, og deri, at de sidste er konfessionsløse, medens de første hyppigt er underkastede konfessionelle Betingelser og desuden er knyttede til et bestemt Fag, hvilket navnlig faar Betydning for de ganske unge Mennesker, der forlader Skolen i 13 Aars Alderen, men som endnu ikke har besluttet sig for et bestemt Fag; det kan jo ogsaa hyppigt være Tilfældet, at der slet ikke er nogen Forening af voksne paa det Sted, hvor det tidligere Medlem af Skoleforsikringskassen faar Ophold, eller at den, hvis der er en saadan, ikke optager Medlemmer af det Fag, paagældende har bestemt sig for, eller at den endelig slet ikke optager Medlemmer i saa lave Aldre, som der her ofte er Tale om. Alle disse forskellige Vanskeligheder har man søgt at komme ud over ved i Tilknytning til de bestaaende Skoleforsikringskasser og paa ganske det samme principielle Grundlag — blot med forhøjede Kontingenter — at oprette særlige Afdelinger dels for mindreaarige af begge Køn, dels særlig for Kvinder og dels endelig for voksne af begge Køn.

Da man ved Undersøgelsen i 1900 først var kommen til det Resultat, at Grunden til de voksnes Foreningers ringe Tilgang af Medlemmer fra Skoleforsikringskasserne var at søge i den forskellige Maade, hvorpaa Alderdomshjælpen søgtes realiseret, og da man til at begynde med mente, at man burde foretrække den Metode, de voksnes Foreninger anvendte, lod man for Skolekasserne udarbejde Normalstatuter, der adopterede hines System med Hensyn til Livrentens Konstituering; i den følgende Tid oprettedes der da ogsaa nogle nye Kasser paa Normalstatutens Grundlag, men man indsaa snart, at Skolekassernes Styrke netop var

at søge i deres garanterede Livrenter, og man vendte da tilbage til den oprindelige Organisationsform. Den lille Afvigelse fra den lige Vej havde dog ikke i nogen betydende Grad hæmmet Kassernes Vækst; fra Aar til Aar er disses Antal og deres Medlemsantal stadig steget, og Bevægelsen er gennem forskellige Nydannelser bleven styrket; saaledes skabtes i 1906 en Centralisation af samtlige Kasser i »l'union nationale des mutualités scolaires publiques« og samme Aar fik Bevægelsen sit eget Organ »la mutualité scolaire et postscolaire«. 1. April 1908 omfattede 3133 Kasser med ialt 754694 Medlemmer — 408151 Dreng og 346543 Piger — ikke mindre end ca. 13000 franske Skoler. Det aarlige Kontingent var da ialt ca. 4 Mill. Frs., hvoraf den ene Million anvendtes til Sygehjælp, medens de 3 Millioner indbetaltes dels til »Caisse des dépôts et consignations« (for Fællesfondenes Vedkommende) og dels til »Caisse nationale des retraites« (for de rent personlige Kontingentdeles Vedkommende) for der i Tidens Løb at omdannes til henholdsvis eventuelle og garanterede Livrenter. I 1911/12 endelig var der ca. 3300 Skoleforsikringskasser med 856509 Medlemmer, og Indtægterne oversteg da 5 Mill. Frs.¹⁾. Kassernes Fremgang har i de allersidste Aar ikke været saa stærk som i Aarhundredets første Aar, hvilket man formoder skyldes den i 1910 gennemførte obligatoriske Alderdomsforsikring, idet de tvungne Bidrag til denne sætter Familierne med de meget smaa Indtægter ud af Stand til ogsaa at udrede Kontingenterne til Skoleforsikringskasserne, hvor beskedne disse Kontin-

¹⁾ Jfr. Journal officiel de la République française. 11. Juni 1912.

genter end er. Fremgang har der jo imidlertid stadig været, og man mener, at denne Fremgang vil vedblive og i forstærket Grad, saaledes at det Tidspunkt ikke vil være fjernt, hvor Størsteparten af Frankrigs ca. $4\frac{1}{2}$ Mill. Børn i den skolepligtige Alder vil være Medlemmer af Kasserne; oprindeligt var det kun den offentlige Almueskoles Elever, der organiseredes i Skoleforsikringskasserne, men nu er der ogsaa oprettet talrige saadanne saa vel ved private som ved offentlige højere Skoler. Naar Skolekasserne har vundet en saa stor Udbredelse, som Tilfældet faktisk har været, er Grunden ikke mindst at søge i den Interesse, som den franske Lærerstand har vist Sagen bl. a. ved uden noget Vederlag at varetage en stor Del af Kassernes Administration. Hvad Kassernes territoriale Omfang angaar, saa var de første af dem indskrænkede til en enkelt Kommune; i saa Henseende har Forholdet forandret sig; nu spænder de snart over en Kanton, snart over et Arrondissement, ja, man har endogsaa Kasser, der omfatter et helt Departement. Man har imidlertid erkendt, at hverken et altfor snævert eller et altfor omfattende Omraade er heldigt for Kassernes tilfredsstillende Funktionering. Den kantonale Form med kommunale Sektioner synes at være den bedste og vinder derfor Terræn; under denne Organisationsform fordeles Risikoen paa et tilstrækkelig stort Antal Medlemmer, uden at Kassens Administration bliver altfor kompliceret, og uden at Medlemmerne forhindres i at lære hinanden at kende og at opretholde et godt Kammeratskab.

Som det af det foran anførte fremgaar, er det — fra det ydre at dømme — ikke helt ubetydelige Re-

sultater, der er naaet gennem Skoleforsikringskasserne; det kan derefter have sin Interesse at se lidt paa deres indre Forhold: hvad Medlemmerne maa yde, hvad de til Gengæld opnaar, og hvilken Støtte Kasserne faar fra det offentlige. Kassernes Statutter kan selvfølgelig til en vis Grad være noget forskellige efter de lokale Forhold, men i Hovedtrækkene er de ret ensartede. Medlemsbidraget er i alle de Kasser, der kun optager Børn i den skolepligtige Alder, 10 Centimer om Ugen, og af disse 10 Centimer gaar de 5 til Fællesfondet, hvoraf Sygehjælpen bestrides, medens de andre 5 anvendes til den garanterede Livrentes Erhvervelse. I Sygdomstilfælde ydes der Medlemmerne — eller rettere sagt deres Familier — en Dagpenge af 50 Centimer i den første Sygemaaned og af 25 Centimer i de to paafølgende Maaneder, hvis Medlemmets Alder ligger mellem 3 (eller 6) og 15 Aar (allerede fra 3 Aars Alderen at regne kan Børn indskrives som Medlemmer); hvis Kasserne, hvad hyppigt er Tilfældet, har en Afdeling for halvvoxne Medlemmer, er Dagpengene for disse, naar de er mellem 16 og 21 Aar, 1 Frc. i den første Sygemaaned og 50 Centimer i de to paafølgende Maaneder; Medlemsbidraget for de halvvoxne er ligesom Sygehjælpen dobbelt saa stort som for Skolebørnene. Før der kan erholdes Sygehjælp, maa Medlemmet have gennemgaaet en Karenstid af 3 Maaneder, og ved Indtrædelsen i Kasserne maa Medlemmerne godtgøre, at deres Helbredstilstand er tilfredsstillende. Hvis Sygdommen varer længere end 3 Maaneder, bestemmer Kassens Bestyrelse, om der fremdeles skal ydes Hjælp, og dennes Størrelse fastsættes i bekræftende Fald under Hensyn til Kassens Midler. Enkelte Kasser yder foruden

Dagpenge ogsaa Hjælp til Læge og Medicin, men de fleste indskrænker sig til Ydelsen af Dagpenge; det er jo Meningen at opnaa et Overskud paa Sygeforsikringen til Fordel for Livrenteforsikringen, og dette Maal naas ogsaa, idet Udgifterne til Sygehjælp som Regel kun sluger Halvdelen af de til dette Formaal udredede Kontingenter. I de Kasser, der har Afdelinger for halv- eller helvoksne, er der som Regel Bestemmelser om, at der ikke ydes Hjælp i Ulykkestilfælde, der falder ind under Ulykkesforsikringsloven, og ved andre Ulykkestilfælde, hvor Tredjemand kan gøres ansvarlig overfor det tilskadekomne Medlem, overdrager dette sine Krav paa vedkommende til Kassen i et Omfang, der er tilstrækkeligt til at dække de af Kassen udredede Omkostninger. I Almindelighed gælder det, at der ikke ydes nogen Hjælp i Anledning af Sygdomme med mindre Varighed end 3 Dage, for kroniske Sygdomme eller for Sygdomme fremkaldt af Umaadehold, endvidere ikke for Skader erholdte i Slagsmaal, hvor den tilskadekomne har været den angribende Part. For at faa Sygehjælpen udbetalt kræves det, at de forfaldne Kontingenter er betalt, hvis der da ikke er tilstaaet Hensland med dem, og at der fremskaffes Lægeattest angaaende Sygdommens Standpunkt og Varighed.

Med Hensyn til Kassernes andet — og væsentligste — Hovedformaal: Sikringen af en Livrente for Medlemmerne, saa er Ordningen den, at der udleveres hvert Medlem en Forsikringsbog, saa snart hans (eller hendes) indbetalte Kontingenter har naaet et Beløb af 2 Frcs. I denne Bog indføres de Beløb, der er bestemte for Livrentens Erhvervelse hos »caisse nationale des retraites«, og ved Indførelsen kan det gøres til en

Betingelse, at de indbetalte Beløb skal tilbagebetales, hvis Medlemmet skulde dø, inden Livrenten bliver virksom (som Regel i Aldrene fra 50—65 Aar), men i saa Tilfælde bliver naturligvis Livrenten mindre, end hvis der gives ubetinget Afkald paa de indbetalte Beløb. En Franc indbetalt i 3 Aars Alderen giver f. Eks. ved 65 Aars Alderen en Rente af 1 Frc. 53 Cts., naar der ikke gives ubetinget Afkald paa den indbetalte Kapital, medens den i modsat Fald men under iøvrigt samme Forhold giver 1 Frc. 90 Cts. i Rente; forøvrigt har Medlemmet altid Adgang til i sidste Øjeblik, før Livrenten skal træde i Kraft, at give endelig Afkald paa den indbetalte Kapital og saaledes forhøje den ham tilkommende Livrente. Jo tidligere Livrenten skal træde i Kraft, des mindre bliver den naturligvis; som nævnt erholdes der for 1 Frc. indbetalt i 3 Aars Alderen en Rente af 1 Frc. 90 Cts., naar 65 Aars Alderen er naaet, hvis der da er givet ubetinget Afkald paa Indbetalingerne, men skal Renten træde i Kraft allerede ved 50 Aars Alderen, bliver den kun 51 Cts.; ogsaa her har dog Medlemmet Adgang til senere at tage en forandret Bestemmelse med Hensyn til Tidspunktet for Rentens Ikrafttræden. Den Rente, der kan erhverves for den dertil bestemte Halvdel af Skoleforsikringskassernes samlede Medlemskontingent, kan selvfølgelig, som man let vil kunne regne sig til det ud fra de anførte Eksempler, kun blive ringe, men naar Statstilskudet og Fællesfondets Tilskud, hvorom mere nedenfor, kommer til, og naar man regner med, at Indbetalingerne paa Forsikringsbøgerne fortsættes og med højere Beløb, efter at Kassernes Medlemmer er indtraadt i de

voksnes Foreninger, vil den endelige Livrente kunne blive ret betydelig, i hvert Fald i Forhold til de meget smaa Budgetter, som der her som Regel er Tale om.

Statstilskudet til Kasserne, der udgør en Fjerdedel af Medlemskontingenterne og desuden 1 Frc. pr. aktivt Medlem (Maksimum er dog 3000 Frcs. pr. 1000 Medlemmer), kan enten tilskrives Kassernes Fællesfond eller fordeles paa Forsikringsbøgerne; vælges det sidste Alternativ, kan de fra Statstilskudet stammende Beløb ikke udbetales til Arvingerne efter det Medlem, der dør, før Livrentealderen naas, men maa, hvis der ikke er givet ubetinget Afkald paa den indbetalte Kapital, tilfalde Kassens Fællesfond. Dette Fond bestaar forøvrigt af de Midler, som Kassen har opnaaet som Fortjeneste paa sin Sygehjælpvirksomhed, af Æresmedlemmernes Bidrag og af Gaver og Legater samt eventuelle Tilskud fra Kommune eller Departement. Fondet er bestemt til at yde Livrenteforhøjelser til Medlemmer, naar de er blevne mindst 50 Aar og har været Medlemmer af Kassen i et vist Antal Aar, og de eventuelt tilstaaede Forhøjelser fordeles paa Forsikringsbøgerne i Forhold til det Antal Aar, paagældende har været Medlem af Kassen. Kommunerne yder Kasserne særlige Tilskud og skaffer dem altid gratis de nødvendige Lokaler — som Regel Skolen — og leverer dem gratis de omtalte Forsikringsbøger samt de til Regnskabsførelsen nødvendige Bøger.

Kassernes mere almindelige Formaal er forøvrigt at yde tidligere Medlemmer moralsk Støtte i enhver Henseende, at opmuntre dem til efter endt Skolegang at fortsætte med Erhvervelsen af almindelige eller faglige Kundskaber og ikke mindst at lette dem Over-

gangen fra Skoleforsikringskasserne til de statsanerkendte gensidige Foreninger for voksne. Nogle af Kasserne har paa deres Program at faa oprettet Arbejdsanvisningsbureauer og at indrette smaa Livsforsikringsafdelinger, der skal sikre Medlemmerne Udbetalingen af en lille Kapital, f. Eks. efter endt Militærtjeneste for de unge Mænds Vedkommende eller ved Myndighedsalderens Indtrædelse for de unge Kvinders Vedkommende.

Da Skoleforsikringskasserne først og fremmest skal være en Hjælp for de mindst bemidlede Klasser, er Medlemskontingentet sat saa lavt som til de foran nævnte 10 Cts. ugentlig; men selv dette ringe Beløb kan det knibe for de fattigste Familier, især naar der er flere Børn, at udrede; Kassernes Princip er imidlertid at faa selv de allerfattigste Familiers Børn som Medlemmer, og for at opnaa dette, er man gaaet forskellige Veje. Man har søgt at faa Kommunerne, Velgørenhedsselskaber og Æresmedlemmerne til at betale Kontingenterne for de fattigste Børn, og man har endelig for at naa det ønskede Maal udspekuleret noget helt nyt og originalt, som man lover sig meget af. Det ny bestaar i, at Skoleforsikringskasserne særlig i Bjergegne, hvor der tidligere har været Skov, som ved Misrøgt er gaaet til Grunde, eller i Egne, hvor der henligger Arealer, som ikke er egnede til at bringes under almindelig Agerbrugskultur, køber eller lejer paa langt Aaremaal saadanne ukultiverede Kommunerne tilhørende Arealer for at beplante disse. Skoleforsikringskassernes Medlemmer bearbejder da i Forening Arealet og beplanter det med Træer, som leveres dem gratis af de franske Plantningsforeninger. Har Kasserne

kun lejet Arealet, som altsaa ogsaa efter Beplantningen vedbliver at være paagældende Kommunes Ejendom, betaler Kommunen hvert Aar til Kassen et Beløb, der er lig med det beplantede Areals aarlige Værdistigning, og dette Beløb fordeles paa Medlemmernes Forsikringsbøger; de allerfattigste Børn, hvis Forældre end ikke har Raad til at betale det ordinære Kontingent, kan saaledes gennem deres eget Arbejde dog komme til at nyde godt af de Fordele, Kassen byder sine Medlemmer. Der er Kasser, hvor det paa denne Maade Forsikringsbøgerne tilfaldende Beløb udgør 2 Frcs. aarlig pr. Medlem allerede nu, og Beløbet vil jo stadig være i Stigning, efterhaanden som de plantede Træer vokser til. Hvis Skoleforsikringskasserne har erhvervet sig de Arealer, de vil beplante, som Ejendom, hvilket i saa Tilfælde i Almindelighed vil være sket ved Midler stillede til Disposition af Kassens Velyndere, vil de naturligvis ikke i de første Aar have nogen Indtægt af Plantningen, men des større vil den blive med Aarene, og den skal da fortrinsvis anvendes til at sikre de allerfattigste Medlemmers Livrente. Hvor der ikke er sammenhængende Arealer, der kan beplantes, kan Kassernes Medlemmer forene sig om f. Eks. at plante Popler langs Aaløbene eller Frugttræer langs Vejene og kan paa den Maade hyppigt erhverve Indtægter, der da anvendes til særlig Fordel for de mest trængende; i det hele taget kan Princippet med at lade de Medlemmer, som ikke kontant kan udrede Kontingenterne, ækvivalere disse ved personligt Arbejde, varieres paa mangfoldige Maader, hvad det ogsaa bliver.

Hele den foran skildrede Bevægelse, der navnlig den sidste halve Snes Aar har givet sig saa kraftige

Udslag, kan i Frankrig regne med alle socialt interesserede varmeste Interesse; man har livligt diskuteret Spørgsmaalet om at gøre Tiltrædelsen til Skoleforsikringskasserne obligatorisk, ja endogsaa at gøre disse til Basis for hele Alderdomsforsikringen; dette er dog som bekendt ikke sket, men man har dog ved den i 1912 gennemførte Revision af den obligatoriske Alderdomsforsikring for saa vidt taget Hensyn til Skoleforsikringskasserne, som man har gennemført læmpeligere Betingelser for de Forældre, der har mange Børn, og man venter almindeligt, at Kassernes Vækst, som mange mente truet af Alderdomsforsikringsloven, ogsaa fremtidig skal vedblive til Gavn for Samfundet.

Hidtil har de franske Skoleforsikringskasser i hvert Fald fundet Efterligning i Belgien, Italien og Schweiz, og længe vil det næppe være, inden ogsaa andre Lande følger efter; i Tyskland synes den kendte Forsikringsmand, Prof. A. Manes¹⁾, at være Fortaler for deres Overførelse paa tysk Grund. I Belgien oprettedes den første Skoleforsikringskasse efter fransk Mønster i 1896 paa Initiativ af Baron du Sart de Bouland, og Institutionen har her haft en meget kraftig Sukces; i 1904 bestod der i Belgien ikke mindre end 3049 Kasser med 114813 Medlemmer i den skolepligtige Alder og 13891 Medlemmer fra de højere Skoler. De belgiske Kasser helliger sig i endnu højere Grad end de franske for det Formaal at skaffe Medlemmerne en Aldersrente;

¹⁾ Jfr. A. Manes: *Moderne Versicherungsprobleme*, Berlin 1913, S. 134.

kun faa af Kasserne har ogsaa Sygehjælp som Formaal. I Italien startedes den første Skoleforsikringskasse i 1903, og Bevægelsen har ogsaa her haft en betydelig Sukces. I Schweiz er det Kanton Waadt, der er gaaet i Spidsen med Oprettelsen af Forsikringskasser for Skoleungdommen.
